

Enkät angående Sveriges demokratibistånd till Ryssland

Hej!

Östgruppen för demokrati och mänskliga rättigheter har granskat hur det svenska demokratibiståndet till Ryssland har utvecklats under perioden 2004-2010.

Granskningen visar bland annat att nivån på demokratibiståndet till Ryssland låg på i genomsnitt 100 miljoner kronor per år under åren 2004-2006. Därefter minskade den stegvis ner till 13 miljoner kronor under 2009 för att sedan åter stiga till 38 miljoner kronor för år 2010.

Enligt flera samstämmiga rapporter har utvecklingen på demokratiområdet i Ryssland varit negativ på senare år. De förhoppningar som många gav uttryck för när Dmitrij Medvedev valdes till president 2008 har hittills inte infriats. Den ansedda människorättsorganisationen Human Rights Watch skrev till exempel så här i sin senaste årsrapport över situationen för de mänskliga rättigheterna i Ryssland:

”2009 saw an increase in violence and threats against human rights defenders, civic activists, and independent journalists in Russia, particularly those working on the North Caucasus. These attacks — along with restrictive laws, harassment of independent groups, and hostile official attitudes — worsened the already negative environment for civil society.” (Human Rights Watch, World Report 2010 , sid. 429)

Östgruppen vill veta vad X har för inställning till utvecklingen i Ryssland och till det svenska demokratibiståndet till Ryssland:

1) Hur anser X att Sverige bör agera för att främja en demokratisk utveckling i Ryssland?

2) Hur mycket pengar anser X ska anslås per år till demokratibistånd till Ryssland under den kommande mandatperioden?

Samma frågor skickar vi till samtliga riksdagspartier.

Vänliga hälsningar

Martin Ugglå

Östgruppen för demokrati och mänskliga rättigheter

Folkpartiet

1) Hur anser Folkpartiet att Sverige bör agera för att främja en demokratisk utveckling i Ryssland?

Situationen för de mänskliga rättigheter i Ryssland är allvarlig och det finns ett stort behov av att verka för ökad demokrati. Det arbetet bör ske på olika

fronter, tex. genom insatser för demokrati men också genom EU-samarbetet. Att stärka rättsstaten och att underlätta utvecklingen av ett starkt civilt samhälle i Ryssland är viktiga mål för både EU:s och Sveriges politik. Det måste finnas ett politiskt tryck på Ryssland att respektera mänskliga rättigheter och främja utveckling mot ökad demokrati.

2) Hur mycket pengar anser Folkpartiet ska anslås per år till demokratibistånd till Ryssland under den kommande mandatperioden?

Folkpartiet menar att stödet till demokratiinsatser i Ryssland är viktigt och fyller en viktig funktion. Samtidigt krävs insatser inom olika politikområden för att åstadkomma ökad demokratisk utveckling.

Kristdemokraterna

1.

Det finns ett stort behov av stöd för demokrati och mänskliga rättigheter i Ryssland. Det ser vi inte minst på den senaste tidens utveckling, där mot bl a yttrandefriheten och föreningsfriheten har begränsat människors att engagera sig politiskt och uttrycka sina åsikter. Hoten och våldet mot journalister och politiska aktivister är mycket allvarligt och något som omvärlden inte får blunda för.

Vi menar att stöd till ett pluralistiskt partiväsende och stöd till ett starkt civilt samhälle, samt fria media, är särskilt viktigt.

Det är också viktigt att uppmärksamma att religionsfriheten har försämrats på senare år, och att det internationella stödet till religiösa utövare och minoriteter måste öka.

Det är också viktigt att prioritera jämställdhet i samarbete på demokrati- & MR-området. Organisationer som arbetar med mäns och kvinnors lika rättigheter bör få särskilt stöd.

2.

Vi tycker i nuläget att det är rimligt att stödet ligger kvar runt 35-40 mkr per år under de närmaste åren, men detta måste förstås utvärderas mot bakgrund av hur MR- och demokratisituationen utvecklas i landet.

Miljöpartiet

1) Hur anser Miljöpartiet att Sverige bör agera för att främja en demokratisk utveckling i Ryssland?

SVAR: Miljöpartiet har i det rödgröna samarbetet arbetat fram en rysslandspolitik där främjandet av demokrati och respekt för mänskliga rättigheter och etniska och religiösa minoriteter ska vara en central del i svensk rysslandspolitik. Sverige ska aktivt driva på för att

engagera Ryssland i dialog inom ramen för de olika internationella samarbetsorgan som finns, exempelvis OSSE, Europarådet och olika nordiska fora. Vi ska aldrig underlåta att påtala brister eller föra fram oro för den negativa demokratiska utvecklingen. Samtidigt bör Sveriges politik präglas av ett praktiskt samarbete som är till gagn för båda parter och hjälper Ryssland att närma sig europeiska strukturer. Sverige och EU måste intensifiera sin grannskapspolitik och öka utbytet och kontakter mellan människor och länder. Vi vill också framhålla det viktiga kontaktskapande arbete som görs på lokal och regional nivå. Viktigt att vi stödjer ett praktiskt och konkret samarbete med Ryssland kring bland annat miljöfrågor, handelsfrämjande och brottsförebyggande åtgärder .

2) Hur mycket pengar anser Miljöpartiet ska anslås per år till demokratibistånd till Ryssland under den kommande mandatperioden?

SVAR: Miljöpartiets biståndsorganisation Green Forum uppskattar behovet för demokratiutveckling i Ryssland som stort. Att vi skulle återgå till nivåer runt 100 miljoner kronor per år är nog inte troligt. Snarare skulle vi uppskatta en rimlig nivå på omkring 50 miljoner kronor per år, under kommande mandatperiod. Det är svårt att beräkna en exakt summa eftersom det viktiga är innehållet i insatserna.

Moderaterna

1) Hur anser Moderaterna att Sverige bör agera för att främja en demokratisk utveckling i Ryssland?

Moderaterna känner oro inför den demokratiska utvecklingen i Ryssland.

Under de senaste åren har tendenserna till ökad kontroll och centralisering av den politiska makten blivit tydligare. Det handlar om statens ökade inflytande över massmedierna och att journalister skräms till självcensur. Stödet för en demokratisk utveckling i Ryssland bör ske genom flera olika institutioner och på flera olika nivåer. I den bilaterala dialogen med Ryssland tar Sverige kontinuerligt upp dessa och andra frågor relaterat till mänskliga rättigheter. Men dialogen med Ryssland sker också genom Europeiska unionen, och moderaterna anser att Sveriges röst förstärks när vi talar genom EU. Därför arbetar regeringen aktivt inom EU:s konsultationer med Ryssland om demokrati och mänskliga rättigheter. Moderaterna anser även att det är angeläget att Ryssland ska efterleva sina åtaganden som medlem av Europarådet – detta gäller inte minst verkställigheten av Europadomstolens domar. Moderaterna vill också främja kontakterna med det civila samhället i Ryssland. Det handlar bland annat om stöd till enskilda organisationer, oberoende medier och journalistutbildning. Det finns även anledning att främja kulturutbyten, stöd för jämställdhetsarbetet samt att ha utbyte mellan studenter, forskare och aktivister av olika slag.

2) Hur mycket pengar anser Moderaterna ska anslås per år till demokratibistånd till Ryssland under den kommande mandatperioden?

I takt med den makroekonomiska utvecklingen i Ryssland så har det svenska utvecklingsarbetet med Ryssland gradvis fasats ut. Detta hade under början av den här

mandatperioden också konsekvenser för finansieringen av demokratifrämjande åtgärder i Ryssland. Det ramanslag som regeringen nu har om 38 miljoner kronor för 2010 års budget, vilket innebär en ökning av anslaget, anser moderaterna under nuvarande förutsättningar vara en rimlig nivå. Det är även ett högt anslag jämfört med vad de allra flesta andra EU-länder anslår för demokratiutvecklingen i Ryssland. Men om den demokratiska utvecklingen i Ryssland ytterligare försämras kan det naturligtvis finnas anledning att ompröva denna nivå i syfte att finansiera ytterligare åtgärder för att främja den demokratiska utvecklingen i landet.

Centerpartiet

1) Hur anser Centerpartiet att Sverige bör agera för att främja en demokratisk utveckling i Ryssland?

Ryssland har en särskilt viktig ställning i förhållande till EU. Grunden för EU:s politik gentemot Ryssland ska vara dialog och ömsesidigt utbyte, med strävan att integrera Ryssland i ett vidare europeiskt ekonomiskt och politiskt samarbete. Detta måste ske samtidigt som unionen ställer tydliga krav på Ryssland att respektera folkrätt, mänskliga rättigheter och demokrati. Ett gemensamt förhållningssätt från medlemsländerna är avgörande för möjligheten till framgångar i relationerna med Ryssland.

2) Hur mycket pengar anser Centerpartiet ska anslås per år till demokratibistånd till Ryssland under den kommande mandatperioden?

Vi anser att det bör ligga kvar på nuvarande nivå.

Socialdemokraterna

1) Hur anser Socialdemokraterna att Sverige bör agera för att främja en demokratisk utveckling i Ryssland?

När det gäller bistånd:

Det finns också fall där ett lands utveckling passerat stadiet för traditionellt bistånd, men där demokratisträvanden fortfarande måste stödjas.

Ett sådant exempel är Ryssland. Regeringen beslöt tidigare att snabbavveckla Sveriges stöd till utvecklingen i Ryssland, samtidigt som situationen i Ryssland var och är mer oroande än på länge. Det är rimligt att Sverige drar sig ur biståndsinsatser för rysk infrastruktur, men samtidigt är det viktigt att fortsatt stödja insatser som främjar öppenhet och demokratisk utveckling. Ryssland behöver dialog, samarbete och stöd till en positiv utveckling.

När det gäller bilateralt och EU:s relation till Ryssland:

Även om det finns positiva inslag i den ryska samhällsutvecklingen finns det anledning till stor vaksamhet. Rysslands alltmer auktoritära styre kombinerat med ett alltmer aggressivt beteende mot vissa grannländer inger oro. Att använda energileveranser som ett politiskt påtryckningsmedel kan inte accepteras. Den sociala och ekonomiska situationen i Ryssland

riskerar att driva den ryska utrikespolitiken i en än hårdare riktning. Ryssland har under flera års tid – parallellt med ett allt hårdare klimat i sitt eget land – agerat med skarp tonfall gentemot sina grannländer. En rad allvarliga konflikter har blossat upp och flera ligger olösta.

För att stärka vår egen säkerhet måste vi kombinera tydliga reaktioner mot oacceptabla delar av den ryska politiken med en vilja att engagera landet i ett djupare samarbete på olika samhällsområden för att bidra till en mer demokratisk utveckling. Ingen vinner på att demonisera eller isolera Ryssland. EU måste finna en mer samordnad politik gentemot Ryssland, inte minst energipolitiskt. Samtidigt som unionen står upp för de värderingar man vill att Ryssland ska leva upp till måste man också arbeta för att föra Ryssland närmare europeiska strukturer. Det är av stor vikt också för Ryssland att dess grannar får en positiv ekonomisk och demokratisk utveckling.

Regeringens initiativ tillsammans med Polen om det östliga partnerskapet välkomnas av oss socialdemokrater.

2) Hur mycket pengar anser Socialdemokraterna ska anslås per år till demokratibistånd till Ryssland under den kommande mandatperioden?

Vi har inte öronmärkt någon summa men vi anser att det ska öka inom ramen för svenskt demokratibistånd. Det kan gälla folkrörelsebistånd, stöd till fria journalister/press, kontaktskapande, stöd till demokratiorganisationer i Ryssland mm. Vi har drivit på för att stödet till Moscow School of Political Studies skulle återinföras.

Självklart ska också insatser göras på andra områden, men vi ser att demokratibiståndet har en viktig del i arbetet.

Vänsterpartiet

1) Hur anser Vänsterpartiet att Sverige bör agera för att främja en demokratisk utveckling i Ryssland?

2) Hur mycket pengar anser Vänsterpartiet ska anslås per år till demokratibistånd till Ryssland under den kommande mandatperioden?

Vad gäller mängden pengar som ska gå till demokratibistånd till Ryssland under den kommande mandatperioden så är det inte rimligt eller ens önskvärt att Vänsterpartiet anslår om exakta summor för detta. Inriktningen på stödet måste vara det övergripande politiska målet, och stödet till det civila samhället, demokratisering och kontakter människor emellan är helt dominerande.

När det gäller Ryssland och dess relation till Sverige, EU samt synen på den demokratiska utvecklingen i landet så har de tre rödgröna partierna inför valet 2010 enats i sina politiska strävanden. Det betyder bland annat att en rödgrön regering efter valet 2010 t.ex. kommer att stödja ett praktiskt och konkret samarbete med Ryssland kring bland annat miljöfrågor, handelsfrämjande och brottsförebyggande åtgärder samt energifrågor. Likaså ska en rödgrön regering arbeta för att främja Rysslands utveckling till ett stabilt och välmående land som tar tillvara sin egen potential.

Ryssland är ju en viktig granne, både till Sverige och till EU, och alla parter tjänar på att upprätthålla en konstruktiv och långsiktig relation. Goda relationer till Ryssland är av stor vikt

ur såväl säkerhetspolitisk, miljömässig som ekonomisk synvinkel.

Den politiska, ekonomiska, sociala och militära utvecklingen i Ryssland kommer att vara en avgörande faktor för Sveriges framtida säkerhetspolitiska situation. Sverige och EU måste intensifiera sin grannskapspolitik och öka utbytet och kontakter mellan människor och länder. Vi vill också framhålla det viktiga kontaktskapande arbete som görs på lokal och regional nivå. Även om det finns positiva inslag i den ryska samhällsutvecklingen finns det anledning till vaksamhet. Rysslands alltmer auktoritära styre kombinerat med ett allt mer aggressivt beteende mot vissa grannländer inger oro. Att använda energileveranser som ett politiskt påtryckningsmedel kan aldrig accepteras.

Främjandet av demokrati och respekt för mänskliga rättigheter och etniska och religiösa minoriteter ska vara en central del i svensk rysslandspolitik. Sverige ska aktivt driva på för att engagera Ryssland i dialog inom ramen för de olika internationella samarbetsorgan som finns, exempelvis OSSE, Europarådet och olika nordiska fora. Vi ska aldrig underlåta att påtala brister eller föra fram oro för den negativa demokratiska utvecklingen. Samtidigt bör Sveriges politik präglas av ett praktiskt samarbete som är till gagn för båda parter och hjälper Ryssland att närma sig europeiska strukturer. De stora framsteg som trots allt gjorts i landet sedan Sovjetunionens fall är välkomna och förtjänar vårt stöd.

Vidare ska Sverige arbeta aktivt med miljöfrågorna liksom frågor om kärnsäkerhet. Sverige ska arbeta för att Ryssland avvecklar sina kärnvapen. Sverige ska också uppmärksamma den omfattande handel med människor som pågår, och aktivt verka för att intensifiera åtgärderna mot detta. Ryssland ska vara en viktig partner i det arbetet. Även i andra frågor som rör gränsöverskridande och organiserad brottslighet kan inte vikten av ett starkt samarbete nog betonas.

EU:s östutvidgning har stärkt unionens fokus på Rysslands och EU:s gemensamma grannskap vilket är en region av strategiskt intresse för båda parter. Det är viktigt att arbeta för att involvera Ryssland i en gemensam strävan efter utveckling i vårt gemensamma grannskap. Såväl Sverige som Ryssland vinner på ökande utbyte. Vi bör verka för att främja en diversifiering av rysk ekonomi och stärkt antikorrupsionsarbete samt arbeta aktivt för att Ryssland ska bli medlem i WTO både för att främja handel och för att integrera Ryssland i internationella rättssystem och samarbetsformer.

EU:s relationer till Ryssland står inför en stor utmaning. Efter kriget mellan Georgien och Ryssland finns många svåra frågor som måste behandlas inom ramen för relationen mellan EU och Ryssland. Det finns många så kallade frusna konflikter som måste hanteras i EU-Rysslandsrelationerna. EU måste intensifiera ansträngningarna för att söka en lösning på dessa frågor. Samarbetet kring fred och säkerhet bör också fokusera på nedrustning och icke-spridning.